

Suvestinė redakcija nuo 2009-05-27 iki 2021-04-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [10-362](#), i. k. 1082230ISAK22/D1-34

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

DĖL DARBOVIEČIŲ ĮRENGIMO STATYBVIETĖSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2008 m. sausio 15 d. Nr. A1-22/D1-34
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#); 2007, Nr. [69-2720](#)) 15 straipsnio 1 dalimi ir įgyvendindami 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvą 92/57/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų laikinosiose arba kilnojamosiose statybvietėse įgyvendinimo (aštuntoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 2 tomas, p. 71):

1. T v i r t i n a m e Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatus (pridedama).
2. P r i p a ž į s t a m e netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1998 m. gruodžio 24 d. įsakymą Nr. 184/282 „Dėl Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [7-155](#));

2.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 13 d. įsakymą Nr. 110/479 „Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro ir aplinkos ministro 1998 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 184/282 „Dėl Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų“ pakeitimo“ (Žin., 2002, Nr. [93-4028](#)).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro ir Lietuvos Respublikos
aplinkos ministro

2008 m. sausio 15 d.

įsakymu Nr. A1-22/D1-34

DARBOVIEČIŲ ĮRENGIMO STATYBVIETĖSE NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatai (toliau vadinama – Nuostatai) nustato būtiniausius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus laikinosioms arba kilnojamosioms statybvietėms.

2. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos:

Laikinosios arba kilnojamosios statybvietės (toliau vadinama – **statybvietės**) – visos statybos vietos, kuriose atliekami pastatų, kelių, tiltų, uostų statybos darbai. Statybvietėse atliekamų darbų sąrašas nurodytas Nuostatų 1 priede.

Savarankiškai dirbantis asmuo – asmuo, išskyrus Lietuvos Respublikos darbo kodekse nurodytą darbdavį arba darbuotoją, teisės aktų nustatyta tvarka turintis atitinkamos veiklos verslo liudijimą ir pagal rangos (darbų atlikimo) sutartį savarankiškai dirbantis statyboje.

Statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatorius – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam statytojas (užsakovas) arba statinio projekto valdytojas paveda projektuojant vykdyti šių Nuostatų 13 punkte nurodytas pareigas.

Statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatorius – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam statytojas (užsakovas) arba statinio statybos valdytojas paveda statybos metu vykdyti šių Nuostatų 14 punkte nurodytas pareigas.

Šiuose Nuostatuose **darbdavys** – statytojas (užsakovas), statinio projekto valdytojas, statinio statybos valdytojas, statinio statybos rangovas (toliau vadinama – rangovas) ir bet kuris statinio projektavimo ar statybos procese dalyvaujantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris atitinka Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Žin., 2002, Nr. [64-2569](#)) 16 straipsnyje nustatytus darbdavio požymius.

Kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)) sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-346/D1-276](#), 2009-05-20, Žin., 2009, Nr. 61-2435 (2009-05-26), i. k. 1092230ISAK6/D1-276

3. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimai taikomi statybvietėms, įvertinant šių Nuostatų specifinius reikalavimus.

4. Kolektyvinėse sutartyse, kituose teisės aktuose statybvietėms gali būti nustatyti ir taikomi papildomi reikalavimai, garantuojantys geresnę bei efektyvesnę darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą.

5. Šie Nuostatai netaikomi naudingąsias iškasenas išgaunančioms įmonėms.

II. STATINIO PROJEKTAVIMO IR STATINIO STATYBOS SAUGOS IR SVEIKATOS DARBE KOORDINATORIŲ PASKYRIMAS. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI STATINIO PROJEKTUOSE. IŠANKSTINIS PRANEŠIMAS APIE STATYBOS PRADŽIĄ

6. Statytojas (užsakovas) arba statinio projekto valdytojas, statinio statybos valdytojas, kai statinį projektuojant arba statant dalyvauja daugiau negu vienas rangovas, paskiria vieną ar kelis saugos ir sveikatos koordinatorius, kurie turi užtikrinti, kad statinio projekte būtų numatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, ir statybos metu privalo koordinuoti ir kontroliuoti norminiuose teisės aktuose nustatytų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimą bei vykdyti šių Nuostatų 13 ir 14 punktuose nurodytas pareigas.

7. Statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatoriumi skiriamas asmuo (statinio projekto vadovas, architektas, inžinierius), teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs teisę eiti šias pareigas.

8. Statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriumi skiriamas asmuo (statinio statybos vadovas, inžinierius), teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs teisę eiti šias pareigas.

9. Statytojas (užsakovas) arba statinio statybos valdytojas užtikrina, kad, prieš pradedant statybvietsės įrengimo darbus, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai konkrečiai statybvietsi būtų nustatyti statinio techniniame projekte, konkrečios priemonės, užtikrinančios darbuotojų saugą ir sveikatą statinio statybos metu, būtų nustatytos statybos darbų technologijos projekte, vadovaujantis šių Nuostatų 13.2 punkto reikalavimais.

10. Statytojas (užsakovas) arba statinio statybos valdytojas ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki statybos darbų pradžios pateikia Valstybinės darbo inspekcijos teritoriniam skyriui išankstinį pranešimą apie statybos pradžią (3 priedas), jei:

10.1. statybvietsėje vykdomi darbai, nurodyti šių Nuostatų 2 priede;

10.2. rangovo įmonėje, pagal sutartį su statytoju (užsakovu) arba statinio statybos valdytoju vykdančioje statybos darbus, per paskutinius trejus metus įvyko sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe ar darbuotojui buvo pripažinta profesinė liga;

10.3. statybvietsėje darbų trukmė ilgesnė kaip 30 darbo dienų ir vienu metu dirba daugiau kaip 20 darbuotojų arba numatoma didesnė kaip 500 darbuotojo darbo dienų (pamainų) darbų apimtis.

11. Išankstinis pranešimas apie statybos pradžią statybvietsėje turi būti iškabintas (paskelbtas) matomoje vietoje (stende su informacija apie statomą statinį) ir prireikus tikslinamas apie tai pranešant Valstybinės darbo inspekcijos teritoriniam skyriui.

12. Statytojas (užsakovas) arba statinio projekto valdytojas privalo užtikrinti, kad visuose statinio projektavimo ir projekto rengimo etapuose būtų įvertinti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos principai bei darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimai, ypač:

12.1. sprendžiant architektūrinius, techninius ir (arba) organizacinius klausimus bei paskirstant darbus arba darbų etapus, kurie atliekami vienu metu arba vienas po kito;

12.2. įvertinant tokių darbų arba darbų etapų atlikimo trukmę, turi būti atsižvelgiama į dokumentus, nurodytus šių Nuostatų 13.2 ir 13.3 punktuose, arba, jei reikia, jie turi būti koreguojami, atsižvelgiant į statybos darbų eigą, vadovaujantis šių Nuostatų 14.3 punktu.

III. STATINIO PROJEKTAVIMO IR STATINIO STATYBOS SAUGOS IR SVEIKATOS DARBE KOORDINATORIŲ PAREIGOS

13. Statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatorius:

13.1. koordinuoja šių Nuostatų 12 punkte nurodytų reikalavimų įgyvendinimą;

13.2. parengia arba paveda parengti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus statybvietsi, kurie būtų nustatyti statinio techniniame projekte, ir konkrečias priemones, užtikrinančias darbuotojų saugą ir sveikatą statinio statybos metu, kurios būtų nustatytos statybos darbų technologijos projekte. Rengiant šiuos projektus, turi būti atsižvelgiama ir į statybvietsėje vykdomą gamybinę veiklą bei numatomos specialios nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonės, taikomos dirbant darbus, nurodytus šių Nuostatų 2 priede;

13.3. pagal statinio projektą parengia reikiamų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų ir dokumentų aplanką (bylą). Šiame aplanke esančiais darbuotojų saugos ir sveikatos

norminiais teisės aktais ir dokumentais privaloma vadovautis vykdant bet kuriuos statybos darbus (statinio statybos, statinio rekonstrukcijos, remonto ir kitus darbus).

14. Statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatorius:

14.1. koordinuoja reikalavimų, nustatytų statinio techniniame projekte bei statybos darbų technologijos projekte (šių Nuostatų 13.2 punktą), bei kitų priemonių, susijusių su nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencija, įgyvendinimą statybvietėje ir statinio statybos metu:

14.1.1. sprendžia techninius ir (arba) organizacinius klausimus, ypač statybvietėje atliekant skirtingus darbus (darbų etapus) vienu metu arba vieną po kito;

14.1.2. įvertina darbų (darbų etapų) atlikimo trukmę, kad ji nekeltų pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai;

14.2. koordinuoja darbdavių ir, jei reikia, savarankiškai dirbančių asmenų veiklą, kad jie vykdytų šių Nuostatų 16 punkte nurodytas pareigas ir, jei reikia, statinio techniniame projekte bei statybos darbų technologijos projekte numatytas priemones;

14.3. atsižvelgdamas į darbų eigą ir atsiradusius pakitimus, koreguoja darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, nustatytas statybos darbų technologijos projekte, nurodytame šių Nuostatų 13.2 punkte, bei kitus dokumentus, nurodytus šių Nuostatų 13.3 punkte;

14.4. organizuoja darbdavių, įskaitant ir vienas kitą keičiančius toje pačioje statybvietėje, bendradarbiavimą, keitimąsi informacija apie įgyvendinamas prevencijos priemones ir jų veiklos koordinavimą, vykdant nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų prevenciją, taip pat organizuoja darbdavių ir savarankiškai dirbančių asmenų bendradarbiavimą;

14.5. kontroliuoja statybvietėje nustatytų darbo tvarkos taisyklių laikymąsi;

14.6. imasi priemonių, kad statybvietėje būtų tik tie asmenys, kurie turi tokią teisę.

IV. STATYTOJO (UŽSAKOVO), STATINIO PROJEKTO VALDYTOJO, STATINIO STATYBOS VALDYTOJO, DARBDAVIO IR SAVARANKIŠKAI DIRBANČIŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĖ

15. Statytojo (užsakovo), statinio projekto valdytojo, statinio statybos valdytojo atsakomybė:

15.1. statytojas (užsakovas) arba statinio projekto valdytojas, paskyręs vieną ar daugiau statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatorių, neatleidžiamas nuo šių Nuostatų 13 punkte nurodytų pareigų vykdymo užtikrinimo;

15.2. statytojas (užsakovas) arba statinio statybos valdytojas, paskyręs statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatorių, neatleidžiamas nuo šių Nuostatų 14 punkte nurodytų pareigų vykdymo užtikrinimo;

15.3. statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus, statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus vykdomos pareigos, nurodytos šių Nuostatų atitinkamai 13 ir 14 punktuose, neatleidžia statytojo (užsakovo), statinio projekto valdytojo, statinio statybos valdytojo nuo pareigos sudaryti darbuotojams saugias ir sveikas darbo sąlygas.

16. Statybos metu statybvietėje darbdavys privalo vykdyti Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytas darbdavio pareigas bei užtikrinti:

16.1. tvarką ir švarą;

16.2. tinkamą darbo vietų išdėstymą, atsižvelgdamas į priėjimo prie šių darbo vietų sąlygas bei nustatydamas judėjimo kelius arba zonas;

16.3. saugias įvairių medžiagų naudojimo ir tvarkymo sąlygas;

16.4. darbo įrenginių ir įrangos techninę priežiūrą, jų patikrinimą prieš naudojimą ir reguliarią kontrolę, siekdamas pašalinti trūkumus, galinčius pakenkti darbuotojų saugai ir sveikatai;

16.5. įvairių medžiagų atskyrimą ir jų sandėliavimo vietų įrengimą, jei tai ypač pavojingos žaliavos arba medžiagos, – tokių vietų ženklavinimą;

16.6. panaudotų pavojingų medžiagų tinkamą rūšiavimą, saugojimą ir perdavimą atliekų

tvarkytojams;

16.7. statybinių ir kitų atliekų rūšiavimą, saugojimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams;

16.8. darbų arba darbų etapų normalią trukmę ir eiliškumą, numatytus statybos darbų technologijos projektuose, darbų ar jų etapų trukmės koregavimą, atsižvelgdamas į darbų eigą;

16.9. bendradarbiavimą tarp darbdavių, tarp savarankiškai dirbančių asmenų bei tarp darbdavių ir savarankiškai dirbančių asmenų;

16.10. sąveiką su darbdaviu, kuris vykdo gamybinę veiklą teritorijoje, kurioje arba greta kurios yra statybietė.

17. Darbdaviai, siekdami statybietėje sudaryti darbuotojams saugias ir sveikas darbo sąlygas ir įgyvendindami šių Nuostatų 14 punkto reikalavimus, privalo:

17.1. vykdyti šių Nuostatų 16 punkte nurodytus reikalavimus ir įgyvendinti priemones, užtikrinančias darbuotojų, patalpų bei darbo vietų įrengimo statybietėse reikalavimus, nustatytus šių Nuostatų 4 priede;

17.2. atsižvelgti į statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus (koordinatorių) nurodymus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos.

18. Užtikrindamas darbuotojų saugą ir sveikatą statybietėje, savarankiškai dirbantis asmuo, atlikdamas darbus, numatytus darbų atlikimo sutartyje, privalo vykdyti:

18.1. jam priklausančias darbdavio pareigas ir keistis informacija su darbdaviais, saugos ir sveikatos darbe koordinatoriais apie savo ir darbdavių atliekamus darbus statybietėje ir jų etapus bei profesinę riziką, kai toje pačioje statybietėje, teritorijoje, darbo vietoje darbus atlieka du ir daugiau darbdavių;

18.2. darbuotojo pareigas, nustatytas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose norminiuose teisės aktuose;

18.3. šių Nuostatų 16 punkto ir 4 priedo reikalavimus;

18.4. darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose bei techniniuose dokumentuose nustatytus darbo priemonių naudojimo reikalavimus;

18.5. darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose bei techniniuose dokumentuose nustatytus asmeninių apsaugos priemonių naudojimo reikalavimus;

18.6. statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus (koordinatorių) nurodymus.

19. Darbdavys, kuris pats organizuoja statybos darbus, darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti privalo vykdyti:

19.1. jam priklausančias darbdavio, taip pat darbuotojo pareigas, nustatytas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme;

19.2. darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų bei techninių dokumentų reikalavimus darbo priemonėms naudoti;

19.3. darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų bei techninių dokumentų reikalavimus asmeninėms apsaugos priemonėms naudoti;

19.4. statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus (koordinatorių) nurodymus.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Darbdavys, vykdamas darbus statybietėje, privalo informuoti darbuotojus ir (arba) jų atstovus apie visas darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, kurios taikomos statybietėse Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka. Ši informacija darbuotojams turi būti pateikta suprantamai.

21. Darbdavys, vykdamas darbus statybietėje, konsultuoja darbuotojus ir (ar) jų atstovus bei jiems dalyvaujant sprendžia klausimus, susijusius su šių Nuostatų 14, 16 ir 17 punktuose nustatytais reikalavimais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka. Be to, atsižvelgiant į rizikos laipsnį statybietėje ir jos dydį, nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų prevencijos klausimais

privalo būti konsultuojami visi darbuotojai ir jų atstovai, dirbantys statybvietėje. Toks visų statybvietėje dirbančių darbuotojų konsultavimas turi būti vykdomas koordinuotai informuojant visų statybvietėje dirbančių darbdavių darbuotojus bei savarankiškai dirbančius asmenis klausimais, susijusiais su darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo statybvietėje koordinavimu ir šių reikalavimų laikymosi kontrole.

STATYBVIETĖSE ATLIEKAMŲ DARBŲ SĄRAŠAS

1. Žemės darbai.
 2. Naujo statinio statybos darbai.
 3. Surenkamųjų elementų montavimas ir išardymas.
 4. Pertvarkymas arba įrengimas.
 5. Statinio rekonstravimas.
 6. Remontas:
 - 6.1. kapitalinis;
 - 6.2. paprastasis.
 7. Ardymas.
 8. Griovimas.
 9. Žemės nusausinimo (drenavo) sistemų įrengimo ir remonto darbai.
 10. Kiti darbai.
-

**DARBŲ, SUSIJUSIŲ SU KONKREČIAIS PAVOJAIS DARBUOTOJŲ SAUGAI IR
SVEIKATAI STATYBVIETĖSE, SĄRAŠAS**

1. Darbai, keliantys darbuotojams užgriuvimo, nugrimzdimo arba kritimo pavojų, kurių rizika padidėja dėl statybos pobūdžio, darbo metodų arba aplinkos sąlygų darbo vietoje arba statybvietėje.
 2. Darbai, kurie dėl naudojamų cheminių ir biologinių medžiagų kelia darbuotojų saugai ir sveikatai darbe ypatingą pavojų arba kuriuos dirbant teisės aktuose nustatyti privalomi sveikatos tikrinimai.
 3. Darbai su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kai būtina nustatyti kontroliuojamą ir prižiūrimą teritoriją.
 4. Darbai arti aukštos įtampos tinklų (laidų).
 5. Darbai, kuriuos vykdant yra pavojus nuskęsti.
 6. Šulinių ir tunelių statyba, požeminiai žemės darbai.
 7. Darbai po vandeniu naudojant naro reikmenis.
 8. Darbai kesonuose ir darbai baro kameroje.
 9. Darbai naudojant sprogiąsias medžiagas.
 10. Surenkamųjų sunkių elementų montavimas ir išardymas.
-

Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų
3 priedas

(Išankstinio pranešimo apie statybos pradžia forma)

(pranešimo sudarytojo pavadinimas)

(adresas, telefonas)

Valstybinės darbo inspekcijos
_____ teritoriniam skyriui

IŠANKSTINIS PRANEŠIMAS APIE STATYBOS PRADŽIĄ

(data)

1. _____
(tikslus statybvietės adresas)
2. _____
(statytojas (užsakovas), įmonės pavadinimas ir kodas, vadovo vardas ir pavardė, adresas, telefonas, faksas)
3. _____
(darbų, vykdomų pagal 1 priedą, rūšis)
4. _____
(statinio statybos (projekto) valdytojas: vardas ir pavardė, adresas, telefonas, faksas)
5. _____
(statinio projektavimo saugos ir sveikatos darbe koordinatorius: vardas, pavardė, adresas, telefonas)
6. _____
(statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatorius: vardas, pavardė, adresas, telefonas)
7. _____
(planuojama statybos darbų pradžia)
8. _____
(planuojama statybos darbų trukmė)
9. _____
(statybvietėje planuojamas didžiausias darbuotojų skaičius)
10. _____
(statybvietėje planuojamas dirbančių rangovų, subrangovų ir savarankiškai dirbančių asmenų skaičius)
11. _____
(statybos rangovas (rangovai), įmonės pavadinimas ir kodas, vadovo vardas ir pavardė, adresas, telefonas, faksas)
12. _____
(duomenys apie jau parinktus rangovus, subrangovus)
13. _____
(pavojingi darbai statybvietėje (2 priedas)
14. _____
(informacija apie per paskutinius trejus metus įvykusius sunkius ar mirtinus nelaimingus atsitikimus
_____ darbe ar darbuotojams pripažintas profesines ligas (nelaimingų atsitikimų darbe, pripažintų profesinių ligų skaičius)

Statytojas (užsakovas) arba
statinio statybos valdytojas

(parašas)

(vardas, pavardė)

BŪTINIAUSI DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS APSAUGOS REIKALAVIMAI STATYBVIETĖSE

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiame priede nustatyti reikalavimai konkrečiai statybvietei taikomi tada, kai to reikia įvertinus statybvietėje vykdomų darbų pobūdį ir esamą ar galimą riziką darbuotojų saugai ir sveikatai.

2. Šiame priede sąvoka „patalpos“ reiškia ir patalpas po stogu laikiname statinyje.

3. Šio 4 priedo III ir IV dalyse yra nustatyti specialieji būtiniausi statybviečių darbo vietų įrengimo patalpose (III dalis) bei darbo vietų įrengimo lauke (IV dalis) reikalavimai.

II. BENDRIEJI BŪTINIAUSI DARBO VIETŲ STATYBVIETĖJE REIKALAVIMAI

4. Stabilumas ir tvirtumas:

4.1. medžiagos, įrenginiai ir visos kitos darbo priemonės, kurios judėdamos gali pakenkti darbuotojų saugai ir sveikatai darbe, turi būti tinkamai ir patikimai pritvirtintos;

4.2. draudžiama lipti ant paviršių, pagamintų iš nepakankamai tvirtų medžiagų, jei nėra įrangos arba tinkamai paruoštų įtaisų saugiam darbui.

5. Elektros paskirstymo įrenginiai ir jų instaliacija:

5.1. elektros paskirstymo įrenginiai ir jų instaliacija turi būti suprojektuoti, įrengti ir naudojami taip, kad nesukeltų gaisro ir sprogimo pavojaus; darbuotojai turi būti apsaugoti nuo elektros srovės poveikio dėl tiesioginio ar netiesioginio prisilietimo;

5.2. projektuojant ir įrengiant darbo vietas bei parenkant medžiagas ir saugos nuo elektros srovės poveikio priemones, turi būti atsižvelgiama į tiekiamos elektros rūšį ir galią, išorines sąlygas ir su elektros įrenginiais dirbančių darbuotojų kvalifikaciją.

6. Evakavimo keliai ir išėjimai:

6.1. evakavimo keliai ir išėjimai turi būti laisvi ir turi tiesiai vesti į saugią zoną;

6.2. kilus pavojui, darbuotojams turi būti sudaryta galimybė greitai ir saugiai išeiti iš darbo patalpų ir iš visų darbo vietų;

6.3. evakavimo kelių ir išėjimų skaičius, išdėstymas ir matmenys parenkami atsižvelgiant į statybvietės ir patalpų išplanavimą bei jų matmenis, taip pat didžiausią galimą darbuotojų skaičių ir atitinkamų teisės aktų reikalavimus;

6.4. evakavimo keliai ir išėjimai turi būti paženklinti, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose, patvirtintuose socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 „Dėl Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“ (Žin., 1999, Nr. [104-3014](#)). Ženkilai turi būti patvarūs ir išdėstyti reikiamose vietose;

6.5. evakavimo keliai ir išėjimai, judėjimo keliai bei durys, vedantys į evakavimo kelius ir išėjimus, turi būti be kliuvinių, kad bet kuriuo metu būtų galima nekludomai jais naudotis;

6.6. evakavimo keliuose ir išėjimuose turi būti įrengtas reikiamo intensyvumo avarinis apšvietimas tam atvejui, jei bendras apšvietimas sugestų.

7. Gaisrinė sauga:

7.1. atsižvelgiant į statybos pobūdį ir statybvietės ypatybes, patalpų matmenis ir paskirtį, naudojamus įrenginius, fizines ir chemines naudojamų medžiagų savybes bei galimą didžiausią darbuotojų skaičių, turi būti numatytas pakankamas kiekis reikiamų pirminių gaisro gesinimo priemonių ir, jei būtina, turi būti įrengti gaisro detektoriai bei gaisrinės signalizacijos įrenginiai;

7.2. gesinimo įranga, gaisrinės signalizacijos įrenginiai turi būti tvarkingi ir veikiantys, reguliariai prižiūrimi ir tikrinami. Nustatyta tvarka periodiškai turi būti atliekami pirminių gaisro gesinimo priemonių ir gaisrinės signalizacijos bandymai bei rengiami praktiniai užsiėmimai darbuotojams apmokyti;

7.3. pirminės gaisro gesinimo priemonės turi būti išdėstomos matomose ir prieinamose vietose, lengvai pasiekiamos bei paprastos naudoti. Pirminės gaisro gesinimo priemonės turi būti paženklintos, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose. Ženkilai turi būti patvarūs ir išdėstyti reikiamose vietose.

8. Patalpų vėdinimas:

8.1. atsižvelgiant į darbo veiklos pobūdį ir darbuotojų fizinio darbo sunkumą, turi būti taikomos priemonės, kad darbo patalpų oras atitiktų higieninius reikalavimus;

8.2. jei darbo patalpose įrengta priverstinio vėdinimo sistema, ji turi patikimai veikti ir neturi sudaryti darbuotojų sveikatai kenksmingų skersvėjų;

8.3. vėdinimo sistemos kontrolės įrenginiai, kur tai būtina, turi signalizuoti apie vėdinimo sistemos gedimus.

9. Darbuotojų apsauga nuo konkrečių rizikos veiksnių veikimo:

9.1. darbo vietos turi būti įrengtos taip, kad darbuotojai nebūtų veikiami darbo aplinkos kenksmingų veiksnių (triukšmo, dujų, garų, dulkių ir kt.);

9.2. darboviečių zonose, kurių ore yra kenksmingų ir (arba) pavojingų medžiagų, nepakanka deguonies, yra gaisro ar sprogimo pavojus, būtina užtikrinti darbo zonos oro kontrolę ir imtis reikiamų prevencijos priemonių;

9.3. kai uždaros darbo aplinkos oras kelia pavojų darbuotojo sveikatai, darbuotojas tokioje aplinkoje negali būti skiriamas dirbti vienas. Darbuotojas turi būti nuolat stebimas iš išorės ir turi būti parengtos reikiamos priemonės greitai ir efektyviai suteikti reikiamą pagalbą.

10. Temperatūra darbo aplinkoje turi būti tinkama darbuotojui ir priklausomai nuo darbo pobūdžio ir fizinio darbo sunkumo turi atitikti darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus.

11. Statyb vietės darbo vietų, patalpų ir judėjimo kelių natūralus ir dirbtinis apšvietimas:

11.1. darbo vietos, patalpos ir judėjimo keliai turi būti kiek galima daugiau apšviesti natūralia šviesa. Tamsiu paros metu, taip pat kai natūralaus apšvietimo nepakanka, turi būti įrengtas reikiamas dirbtinis apšvietimas, jei reikia, naudojami kilnojamieji šviesos šaltiniai, atsparūs aplinkos poveikiui. Dirbtinis apšvietimas neturi trukdyti pastebėti ir suvokti įspėjamuosius saugos ženklus arba užrašus;

11.2. patalpų, darbo vietų ir judėjimo kelių apšvietimas turi būti įrengtas taip, kad darbuotojams nekiltų rizika dėl įrengto apšvietimo rūšies;

11.3. patalpose, darbo vietose ir judėjimo keliuose, kai išsijungus dirbtiniam apšvietimui darbuotojams gresia labai didelis pavojus, turi būti įrengtas reikiamas avarinis apšvietimas.

12. Durys ir vartai:

12.1. stumdomosios durys turi turėti saugos įrenginius, kad neišslystų iš rėmų ir nenukristų;

12.2. durys ir vartai, kurie atsiveria kildami aukštyn, turi turėti apsaugos mechanizmą, kad nenukristų žemyn;

12.3. evakavimo išėjimų durys ir vartai turi būti atitinkamai paženklinti;

12.4. šalia kiekvienų vartų, skirtų transporto priemonių eismui, turi būti įrengtos durys pėstiesiems, išskyrus atvejus, kai pėstiesiems eiti pro tokius vartus nepavojinga; durys pėstiesiems turi būti ryškiai paženklintos ir numatytos priemonės, kad jomis būtų galima nekludomai naudotis bet kuriuo metu;

12.5. mechaninės durys ir vartai turi varstytis taip, kad darbuotojams nekeltų traumavimo pavojaus. Mechaninių durų avarinio atidarymo ir uždarymo įtaisai turi būti lengvai pastebimi ir pasiekiami. Kai, nutrūkus energijos tiekimui, mechaninės durys ir vartai lieka uždaryti, turi būti galimybė juos atidaryti rankomis.

13. Judėjimo keliai – pavojingos zonos:

13.1. judėjimo keliai, taip pat laiptai, pritvirtintos kopėčios, krovimo aikštelės bei platformos turi būti apskaičiuoti, išdėstyti ir tokių matmenų, kad pėstieji ir transporto priemonės galėtų saugiai judėti ir nekeltų pavojaus darbuotojams, esantiems šalia judėjimo kelių ir įrenginių;

13.2. pėsčiųjų judėjimo ir (arba) krovinių gabenimo kelių, įskaitant privažiavimo kelius krovimo darbams, matmenys turi būti nustatomi atsižvelgiant į tokių kelių potencialių naudotojų skaičių ir veiklos pobūdį. Jei judėjimo keliai skirti transporto priemonėms, turi būti numatytas pakankamai saugus atstumas arba numatyta saugos zona ar saugi įranga pėstiesiems. Keliai turi būti aiškiai pažymėti, reikiamai prižiūrimi ir tikrinami;

13.3. transporto priemonių judėjimo keliai turi būti nutiesti pakankamu atstumu nuo durų, vartų, pėsčiųjų perėjų, tarpuvarčių bei laiptinių;

13.4. jei statybvietėje yra pavojingų zonų, į kurias įėjimas ribotas (darbuotojas gali būti traumotas), jose turi būti įrenginiai, kliudantys darbuotojams, neturintiems teisės patekti į tokias zonas. Kai darbuotojai turi teisę įeiti į pavojingas zonas, turi būti parengtos reikiamos priemonės jų apsaugai ir, jei reikia, išduodamos asmeninės apsauginės priemonės. Pavojingos zonos turi būti aiškiai pažymėtos.

14. Krovimo platformos ir rampos:

14.1. krovimo platformų ir rampų matmenys turi atitikti jomis gabenamų krovinių dydį;

14.2. krovimo platformose turi būti bent vienas išėjimas;

14.3. krovimo platformos ir rampos turi būti įrengtos taip, kad būtų išvengta darbuotojų kritimo.

15. Judėjimo laisvė darbo vietoje: darbo vietos plotas (zona) turi būti tokio dydžio, kad darbuotojai, atsižvelgiant į naudojamus įrenginius, prietaisus ir kitas darbo priemones, dirbdami galėtų pakankamai laisvai judėti.

16. Pirmoji pagalba:

16.1. darbdavys turi užtikrinti, kad bet kuriuo metu galėtų būti suteikta pirmoji pagalba. Darbuotojai turi būti apmokyti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam. Darbuotojas, kuris įvykus nelaimingam atsitikimui buvo sužeistas arba staigiai susirgo, turi būti nedelsiant nugabentas į medicinos įstaigą;

16.2. atsižvelgiant į statybos darbų apimtį ir (arba) veiklos rūšį, pagal darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus turi būti numatytos patalpos pirmajai pagalbai teikti;

16.3. pirmosios pagalbos patalpose turi būti pagrindinė pirmosios pagalbos įranga bei priemonės. Į tokias patalpas turi būti lengvai patenkama su neštuvais. Šios patalpos turi būti paženklintos, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose, ir nurodytos kelrodžiais;

16.4. pirmosios pagalbos priemonės turi būti visose vietose, kuriose jos reikalingos pagal darbo sąlygas. Jų laikymo vietos turi būti pažymėtos, gerai matomos ir lengvai pasiekiamos. Matomose vietose turi būti aiškiai nurodyti gelbėjimo tarnybų (greitosios medicinos pagalbos, gaisrinės ir avarinės dujų tarnybos) telefono numeriai ir adresai.

17. Buities, sanitarinės ir higienos patalpos:

17.1. persirengimo kambariai ir drabužių spintelės:

17.1.1. persirengimo kambariai turi būti įrengti darbuotojams, kurie turi dėvėti darbo drabužius, taip pat įrengti ten, kur sveikatos arba etikos požiūriu jie negali persirenginėti kitoje patalpoje.

Į persirengimo kambarius turi būti lengvai patenkama, jie turi būti pakankamai erdvūs, juose turi būti įrengtos sėdimos vietos;

17.1.2. persirengimo kambariai turi būti reikiamo dydžio, kai reikia, juose turi būti įrengtos drabužių džiovinimo vietos. Taip pat turi būti įrengtos rakinamos vietos darbuotojų drabužiams bei asmeniniams daiktams saugoti. Esant tam tikroms aplinkybėms (dirbant su kenksmingomis medžiagomis, esant drėgmei, su nešvarumais ir kitais atvejais), asmeniniai drabužiai ir daiktai turi

būti laikomi atskirai nuo darbo drabužių;

17.1.3. moterims ir vyrams turi būti įrengti atskiri persirengimo kambariai arba turi būti sudaryta galimybė tuo pačiu persirengimo kambariu naudotis skirtingu metu;

17.1.4. kai persirengimo kambariai pagal šio priedo 17.1.1 punkto pirmą pastraipą nėra būtini, kiekvienam darbuotojui turi būti įrengta rakinama drabužių ir asmeninių daiktų laikymo vieta;

17.2. dušai ir praustuvai:

17.2.1. atsižvelgiant į darbo pobūdį ir darbo higienos reikalavimus, darbuotojams turi būti įrengtas reikiamas skaičius dušų.

Dušų kambariai turi būti įrengti atskirai vyrams ir moterims arba turi būti numatyta galimybė jiems atskirai naudotis dušų kambariais;

17.2.2. dušų kambariai turi būti reikiamo dydžio, kad, laikydamasis atitinkamų higienos normų, kiekvienas darbuotojas galėtų netrukdomai praustis. Dušams turi būti tiekiamas karštas ir šaltas vanduo;

17.2.3. kai nebūtina įrengti dušų, kaip nurodyta šio priedo 17.2.1 punkto pirmoje pastraipoje, netoli darbo vietų ir persirengimo kambarių turi būti įrengtas reikiamas skaičius praustuvų su tekančiu vandeniu (jei būtina – karštu vandeniu). Praustuvai turi būti įrengti vyrams ir moterims atskirai arba sudaryta galimybė jais naudotis atskirai;

17.2.4. kai patalpos, kuriose įrengti dušai ar praustuvai, yra atskirtos nuo persirengimo kambarių, turi būti įrengti patogūs perėjimai;

17.3. tualetai ir praustuvai:

17.3.1. darbuotojams netoli darbo vietų, poilsio bei persirengimo kambarių ir dušų arba prausyklų turi būti įrengtas reikiamas skaičius tualetų ir praustuvų;

17.3.2. vyrams ir moterims turi būti įrengti atskiri tualetai arba numatyta galimybė jais naudotis atskirai.

18. Darbuotojų poilsio ir (arba) apgyvendinimo patalpos:

18.1. atsižvelgiant į didelį nuotolį nuo nuolatinės gyvenamosios vietos iki statybietės, į darbo pobūdį ir darbuotojų skaičių, turi būti įrengtos poilsio ir (arba) apgyvendinimo patalpos, į kurias darbuotojai turi būti lengvai priimami;

18.2. atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, poilsio ir (arba) apgyvendinimo patalpos turi būti reikiamo dydžio, jose turi būti reikiamas kiekis stalų ir kėdžių;

18.3. jei tokios patalpos neįrengtos, turi būti sudaryta galimybė darbuotojams pailsėti darbo pertraukų metu;

18.4. stacionariose darbuotojų apgyvendinimo patalpose, išskyrus tas, kurios naudojamos išimties atvejais, turi būti pakankamai sanitarinių įrenginių, valgomasis ir poilsio patalpa.

Apgyvendinimo patalpose pagal darbuotojų skaičių turi būti lovos, spintos, stalai ir kėdės; paskirstant patalpas, reikia atsižvelgti į moterų ir vyrų apgyvendinimo ypatumus;

18.5. poilsio ir (arba) apgyvendinimo patalpose turi būti numatytos priemonės nerūkančiųjų apsaugai nuo tabako dūmų.

19. Nėščios ir krūtimi maitinančios moterys: nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims turi būti sudarytos sąlygos pailsėti atsigulus.

20. Neįgalieji darbuotojai:

20.1. jeigu darbovietėse dirba neįgalieji, jos turi būti įrengtos atsižvelgiant į neįgaliųjų darbuotojų poreikius;

20.2. įrengiant duris, judėjimo kelius, laiptus, dušus, praustuvus, tualetus, kuriais naudojasi neįgalieji darbuotojai, taip pat darbo vietas, turi būti atsižvelgiama į jų fizinės galimybes.

21. Kiti statybviečių įrengimo reikalavimai:

21.1. statybietės supančios aplinkos ribos turi būti aiškiai matomos ir suprantamai pažymėtos;

21.2. darbuotojų apgyvendinimo patalpose, taip pat netoli darbo vietų darbuotojai turi būti aprūpinti geriamuoju vandeniu ir pagal galimybes kitais gaiviaisiais gėrimais;

21.3. statybvietėse darbuotojams turi būti sudarytos galimybės tinkamomis sąlygomis pavalgyti, prireikus turi būti priemonės valgiui pasigaminti.

III. SPECIALIEJI BŪTINIAUSI STATYBVIEČIŲ DARBO VIETŲ ĮRENGIMO PATALPOSE REIKALAVIMAI

22. Stabilumas ir tvirtumas: patalpų konstrukcija ir patikimumas turi atitikti jose atliekamų darbų pobūdį ir jų paskirtį.

23. Evakavimo išėjimų durys:

23.1. evakavimo išėjimų durys turi atsidaryti į išorę;

23.2. evakavimo išėjimų durys turi būti užrakinamos ar užsklendžiamos taip, kad, kilus pavojui, jas lengvai ir nedelsdamas galėtų atidaryti bet kuris asmuo, jei to prireiktų;

23.3. evakavimo išėjimuose draudžiama įrengti slankiojančias ar sukamąsias duris.

24. Vėdinimas:

24.1. oro kondicionieriai ar mechaninio vėdinimo įrenginiai neturi sudaryti darbuotojų sveikatai kenksmingų skersvėjų;

24.2. darbo aplinkos orą teršiančios medžiagos, galinčios kenkti darbuotojų sveikatai, turi būti nedelsiant šalinamos.

25. Temperatūra:

25.1. poilsio, budėtojų, sanitarinių, valgyklų ir pirmosios pagalbos patalpų temperatūra turi atitikti tų patalpų paskirtį;

25.2. langai, stoglangiai ir stiklo pertvaros turi būti įrengti atsižvelgiant į darbo pobūdį ir patalpų paskirtį; darbo vietos turi būti apsaugotos nuo intensyvių saulės spindulių.

26. Natūralus ir dirbtinis apšvietimas: darbo vietos, kiek įmanoma, turi būti pakankami apšviestos natūralia šviesa, taip pat turi būti įrengtas dirbtinis apšvietimas, atitinkantis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus.

27. Patalpų grindys, sienos ir lubos:

27.1. patalpų grindys turi būti lygios, be angų arba pavojingų nuožulnumų; jos turi būti tvirtos, stabilios ir neslidžios;

27.2. grindų, sienų ir lubų paviršiai darbo patalpose turi būti tokie, kad juos būtų lengva valyti ir atnaujinti užtikrinant higienos normų reikalavimus;

27.3. permatomos ir šviesą praleidžiančios sienos, ypač stiklinės pertvaros, esančios patalpose arti darbo vietų ir judėjimo kelių, turi būti ryškiai pažymėtos ir pagamintos iš saugios medžiagos arba įrengtos apsaugos, kad darbuotojai išvengtų sąlyčio su sienomis ar sužeidimų, jei tokios sienos sudužtų.

28. Langai ir stoglangiai:

28.1. darbuotojai turi turėti galimybę saugiai atidaryti, uždaryti, reguliuoti bei fiksuoti langus, stoglangius ir vėdinimo įrenginius. Atverti langai ir stoglangiai neturi kelti pavojaus darbuotojams;

28.2. langai ir stoglangiai turi turėti tvirtinimo ar kitokius įtaisus, kad nekiltų pavojus juos valantiems ir patalpoje esantiems darbuotojams.

29. Durys ir vartai:

29.1. durų ir vartų išdėstymas, jų kiekis ir matmenys bei jų gamybai panaudotos medžiagos turi atitikti darbo patalpų ar vietų paskirtį, jose atliekamų darbų pobūdį;

29.2. permatomos durys turi būti ryškiai pažymėtos akių (aiškiai matomame) lygyje;

29.3. į abi puses varstomos arba sukamosios durys bei vartai turi būti permatomi. Jei jie nepermatomi, turi turėti permatomas įsprūdas;

29.4. permatomos arba šviesą praleidžiančios durys ir vartai, pagaminti iš dūžtančios medžiagos, turi būti apsaugoti nuo smūgių (sudužimo), kad darbuotojai nesusižeistų jiems dūžtant.

30. Judėjimo keliai: atsižvelgiant į patalpų paskirtį ir jų įrengimą, kur reikia dėl darbuotojų saugos, turi būti aiškiai pažymėtos judėjimo kelių ribos.

31. Ypatingi reikalavimai eskalatoriams ir judamiesiems takams:

31.1. eskalatoriai ir judamieji takai turi veikti saugiai. Juose turi būti visi reikiami saugos įtaisai;

31.2. eskalatoriuose ir judamuosiuose takuose turi būti įrengti gerai matomi ir lengvai prieinami avariniai išjungimo įtaisai.

32. Patalpų matmenys ir erdvė: darbo vietos turi būti pakankamo ploto ir aukščio, kad dirbant nekiltų pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

IV. SPECIALIEJI BŪTINIAUSI STATYBVIEČIŲ DARBO VIETŲ ĮRENGIMO LAUKE REIKALAVIMAI

33. Stabilumas ir tvirtumas:

33.1. kilnojamosios arba stacionarios darbo vietos, neatsižvelgiant į tai, kokiame aukštyje ar gilyje jos įrengtos, turi būti tvirtos ir stabilios; be to, jas įrengiant būtina atsižvelgti į darbuotojų skaičių, galimą didžiausią apkrovą ir jos pasiskirstymą, galimus išorinius poveikius. Jei atraminės ir kitos šių darbo vietų dalys yra nestabilios, jų stabilumas turi būti užtikrinamas patikimais ir saugiais tvirtinimo įrenginiais, kad būtų išvengta atsitiktinės arba savaiminės visos darbo vietos arba jos dalies slinkties;

33.2. darbo vietos stabilumas ir tvirtumas turi būti reikiamai patikrintas, ypač pakeitus jos aukštį arba gylį.

34. Elektros įrenginiai ir jų instaliacija:

34.1. elektros įrenginiai ir jų instaliacija statybvietėje, ypač jei jie veikiami aplinkos veiksnių, turi būti reguliariai prižiūrimi ir tikrinami;

34.2. privalu patikslinti, patikrinti ir aiškiai pažymėti įrenginius, buvusius statybvietėje prieš ją įrengiant;

34.3. elektros oro linijos pagal galimybes turi būti iškeltos už statybvietės ribų; jeigu elektros oro linijos negalima iškelti, tai elektros srovė turi būti išjungta. Jei to negalima padaryti, oro liniją reikia atitverti ar pažymėti ženklu, kad į šią teritoriją nepatektų transporto priemonės ir įrenginiai. Jeigu statybvietėje transporto priemonėms reikia važiuoti po oro linija, turi būti įrengti įspėjamieji ženklai ir kabantieji aptvarai.

35. Atmosferos poveikis: darbuotojai turi būti apsaugoti nuo atmosferos veiksnių, kenkiančių jų saugai ir sveikatai.

36. Krentantys daiktai:

36.1. darbuotojai turi būti apsaugoti nuo krentančių daiktų kolektyvinėmis saugos priemonėmis, taip pat darbuotojams turi būti išduotos reikiamos asmeninės apsauginės priemonės;

36.2. medžiagos ir įrenginiai turi būti išdėstyti arba sudėti į krūvas taip, kad negalėtų nuslysti arba nuvirsti;

36.3. jeigu reikia, statybvietėje reikia uždengti perėjas arba užtikrinti, kad į pavojingas zonas nebūtų įmanoma patekti.

37. Kritimas iš aukščio:

37.1. nuo kritimo iš aukščio darbuotojus būtina apsaugoti atramomis, reikiamo aukščio ir tvirtais aptvarais su rankiniais turėklais, tarpine sija ir grindjuoste arba apsaugai būtina naudoti kitas lygiavertes priemones;

37.2. darbai aukštyje turi būti atliekami tik naudojant tinkamus įrenginius arba kolektyvines apsaugos priemones, tokias kaip aptvarus, platformas arba apsauginius tinklus ir kitas priemones. Jei dėl darbo pobūdžio tokių įrenginių naudoti negalima, turi būti įrengtos reikiamos priėjimo prie darbo vietos priemonės ir naudojami saugos diržai arba taikomi kiti tvirtinimo metodai.

38. Pastoliai ir kopėčios:

38.1. visi pastoliai turi būti reikiamai suprojektuoti, sumontuoti, patikrinti ir prižiūrimi, kad nenuvirstų arba staiga nepasislinktų;

38.2. darbo platformos, pakyls ir pastolių kopėčios turi būti suprojektuotos ir sumontuotos tokio dydžio, laikomos ir naudojamos taip, kad patikimai saugotų darbuotojus nuo kritimo arba nuo krintančių daiktų;

38.3. pastoliai turi būti nustatyta tvarka patikrinti:

38.3.1. prieš pradedant naudoti;

38.3.2. reguliariai naudojimo laikotarpiu;

38.3.3. po perstatymo, naudojimo pertraukos, po blogo oro poveikio ar nestiprių požeminių smūgių, stichinių nelaimių ar kitų aplinkybių, galėjusių padaryti įtaką pastolių tvirtumui ar stabilumui;

38.4. kopėčios turi būti pakankamai tvirtos ir reikiamai prižiūrimos. Jos turi būti tinkamai naudojamos atitinkamose vietose ir pagal paskirtį;

38.5. turi būti užtikrinta, kad kilnojamieji (perstumiamieji) pastoliai savaime nesujudėtų.

39. Kėlimo mechanizmai:

39.1. visi kėlimo mechanizmai ir kėlimo reikmenys, įskaitant pagrindines sudedamąsias dalis, tvirtinimus, įtvirtinimus ir atramas, turi būti:

39.1.1. reikiamai suprojektuoti ir pastatyti bei pakankamai stiprūs naudoti pagal numatytą paskirtį;

39.1.2. teisingai sumontuoti ir naudojami;

39.1.3. tvarkingai prižiūrimi;

39.1.4. tikrinami ir reguliariai bandomi bei kontroliuojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu bei kitais norminiais teisės aktais;

39.1.5. aptarnaujami kvalifikuotų (atitinkamai apmokytų, atestuotų) darbuotojų;

39.2. ant visų kėlimo mechanizmų ir priemonių turi būti aiškiai matomoje vietoje nurodytas didžiausias leistinas apkrovos dydis – keliamoji galia;

39.3. kėlimo mechanizmai ir priemonės turi būti naudojami tik pagal paskirtį.

40. Žemės darbų mašinos ir transportavimo priemonės bei įrenginiai:

40.1. žemės darbų mašinos ir transportavimo priemonės bei įrenginiai turi būti:

40.1.1. tinkamai suprojektuoti ir pagaminti atsižvelgiant į ergonominius reikalavimus;

40.1.2. techniškai tvarkingi;

40.1.3. tinkamai ir teisingai naudojami;

40.2. žemės darbų mašinų, transporto priemonių ir transportavimo įrenginių vairuotojai bei juos aptarnaujantys darbuotojai turi būti specialiai apmokyti;

40.3. būtina užtikrinti, kad žemės darbų mašinos, transporto priemonės ir transportavimo įrenginiai neįgriūtų į iškasas arba į vandenį;

40.4. žemės darbų mašinų ir transportavimo įrenginių kabinos, kur to reikia, mašinai apvirtus turi apsaugoti vairuotoją nuo suspaudimo ir krintančių daiktų.

41. Įrenginiai, mašinos ir įranga:

41.1. įrenginiai, mašinos ir įranga, įskaitant rankinius įrankius su ir be variklio, turi būti:

41.1.1. tinkamai suprojektuoti ir pagaminti atsižvelgiant į ergonominius reikalavimus;

41.1.2. techniškai tvarkingi;

41.1.3. paruošti naudoti, naudojami pagal paskirtį;

41.1.4. aptarnaujami atitinkamai parengtų darbuotojų;

41.2. slėgio įrenginiai ir prietaisai turi būti teisės aktų nustatyta tvarka reguliariai prižiūrimi, bandomi ir tikrinami.

42. Darbai iškasose (tranšėjose), šuliniuose, tuneliuose, požeminiai ir žemės darbai:

42.1. dirbant iškasose (tranšėjose), šuliniuose, požemiuose arba tuneliuose, turima imtis reikiamų saugos priemonių, kurios:

42.1.1. užtikrintų ramsčių, klojinių, šlaitų ir pylimų patikimumą;

42.1.2. pašalintų darbuotojų, medžiagų arba daiktų kritimo, vandens prasiskverbimo pavojų;

42.1.3. užtikrintų pakankamą visų darbo vietų vėdinimą, kad oras būtų nekenksmingas ir

nepavojingas sveikatai;

42.1.4. leistų darbuotojams išsigelbėti kilus gaisrui arba prasiskverbus vandeniui ar kitoms medžiagoms;

42.2. prieš pradedant žemės darbus, turi būti atlikti matavimai, kad būtų nustatytas ir pašalintas arba kiek įmanoma sumažintas požeminių kabelių ir kitų inžinerinių tinklų keliamas pavojus;

42.3. iškasos (tranšėjos) turi būti įrengtos taip, kad į jas būtų galima saugiai įeiti ir išeiti;

42.4. iškastas gruntas, medžiagos ir judančios transporto priemonės turi būti laikomi saugiu atstumu nuo iškasų (tranšėjų). Kai reikia, turi būti pastatyti tinkami aptvarai.

43. Griovimo darbai:

43.1. jei pastato arba statinio griovimas gali sukelti pavojų, turi būti imtasi tinkamų atsargumo priemonių ir saugių darbo metodų bei tvarkos;

43.2. darbai turi būti planuojami ir atliekami tik kompetentingam asmeniui prižiūrint.

44. Plieno arba betono konstrukcijos, klojiniai ir sunkūs surenkamieji statybiniai elementai:

44.1. plieno arba betono konstrukcijos ir jų dalys, klojiniai, surenkamieji statybiniai elementai arba laikinos sijos ir ramsčiai turi būti pagaminti, sumontuoti ir išardomi tik prižiūrint kompetentingam asmeniui;

44.2. būtina imtis apsaugos priemonių, kad laikinas konstrukcijų netvirtumas arba nestabilumas nesukeltų pavojaus darbuotojams;

44.3. klojiniai, laikinos sijos ir ramsčiai turi būti taip suprojektuoti ir apskaičiuoti, sumontuoti ir prižiūrimi, kad galėtų atlaikyti juos veikiančias apkrovas.

45. Užtūros ir kesonai:

45.1. užtūros ir kesonai turi būti:

45.1.1. gerai pastatyti iš tinkamos, stabilios, pakankamai tvirtos medžiagos;

45.1.2. tinkamai įrengti, kad, prasiskverbus vandeniui ar kitai medžiagai, darbuotojai galėtų išsigelbėti;

45.2. užtūros arba kesono gamybą, montavimą, statymą, perstatymą arba išardymą turi prižiūrėti kompetentingas asmuo;

45.3. užtūros ir kesonai turi būti reguliariai tikrinami kompetentingo asmens.

46. Stogo darbai:

46.1. jeigu gresia pavojus nukristi nuo stogo arba jeigu stogo aukštis ar nuolydis viršija norminių teisės aktų nustatytus dydžius, turi būti įrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės, kad būtų išvengta darbuotojų, darbo priemonių ar kitų daiktų ir medžiagų kritimo;

46.2. jeigu darbuotojas turi dirbti ant arba arti stogo ar kito paviršiaus, pagaminto iš trapių medžiagų, kurios gali įlūžti ar kitaip suirti, būtina imtis atsargumo priemonių, kad darbininkas netyčia neužliptų ant trapios medžiagos arba nenukristų ant žemės.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas Nr. [A1-346/D1-276](#), 2009-05-20, Žin., 2009, Nr. 61-2435 (2009-05-26), i. k. 1092230ISAK6/D1-276

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. A1-22/D1-34 "Dėl Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų patvirtinimo" pakeitimo